

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU
KARMA KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
27 Kasım 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Karma Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- KARMA KOMİSYONLAR

A) Görüşmeler

1.- Komisyon üyelerinin dilek ve temennilerine, seçim süreci ve çalışma usul ve esaslarıyla ilgili değerlendirmelerine ilişkin görüşme

IV.- ALT KOMİSYONLAR

1.- Kamu denetçisi adaylarını belirlemek üzere alt komisyon kurulması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN OLUŞAN
KARMA KOMİSYON

-----0-----
1'inci Toplantı
27 Kasım 2025 Perşembe
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon saat 13.04'te açıldı.

Karma Komisyon Başkanı Sunay Karamık, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon üyelerinin dilek ve temennilerine, seçim süreci ve çalışma usul ve esaslarıyla ilgili değerlendirmelerine ilişkin görüşme yapıldı. Görüşmelerde CHP Grubu kurulacak alt komisyona üye vermeyeceğini belirtti.

Görüşmelerden sonra CHP milletvekilleri Komisyon toplantı salonunu terk etti.

Seçilecek 1 kamu denetçisi için toplam 3 adayı belirleyerek Karma Komisyona sunmak üzere, siyasi partilerin güçleri oranında temsil edildiği, 14 üyeden oluşan alt komisyon kuruldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 13.59'da son verildi.

27 Kasım 2025 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.04
BAŞKAN: Sunay KARAMIK (Adana)
BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Salih DAL (Kilis)
SÖZCÜ: Behiye EKER (İstanbul)
KÂTİP: Yıldız KONAL SÜSLÜ (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - İnsan Hakları İnceleme Komisyonumuzun Değerli Başkanı, Karma Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları ve kıymetli katılımcılarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yetersayımız vardır.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun 28'inci Yasama Dönemi Dördüncü Yasama Yılı'nın 1'inci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Karma Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Değerli üyelerimiz, bugünkü toplantımızın gündemi 25 Kasım 2025 Salı günü sizlere yazılı olarak iletilmiş ve ayrıca TBMM uzantılı e-posta adresinize de gönderilmiştir.

Gündemimizde kamu denetçisi adaylarının seçimi için alt komisyon oluşturulması yer almaktadır.

Değerli üyelerimiz, Karma Komisyonumuz tarafından Sadettin Kalkan 15 Aralık 2021 tarihinde 2'nci defa Kamu Denetçisi olarak seçilmişti. 14 Haziran 2012 tarihli 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 14'üncü maddesi gereğince denetçilerin görev süresi dört yıldır. 22 Ocak 2022 tarihinde göreve başlayan Sadettin Kalkan'ın 22 Ocak 2026 tarihinde görev süresi dolacağı için 6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi hükümlerine göre tekrar seçim yapılma ihtiyacı doğmuştur. Söz konusu hüküm gereğince denetçilerin görev sürelerinin bitiminden doksan gün önce durum Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirilir. Kamu Denetçiliği Kurumunun 10 Ekim 2025 tarihli ve 22604 sayılı yazısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gerekli bildirim yapılmıştır. Yapılan bildirimin ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca adaylık koşulları ve başvuru süresi Resmî Gazete'de ilan edilir. 1 Kasım 2025 tarihli 33064 sayılı Resmî Gazete'de ilgili ilan yayınlanmıştır. Denetçi olmak isteyenler Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı olarak 21 Kasım 2025 Cuma günü saat 17.00'ye kadar başvuruda bulunmuştur. Kamu denetçisi olmak üzere 166 aday adayının başvuru evrakları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından 24 Kasım 2025 tarihinde Karma Komisyonumuza gönderilmiştir. Kamu denetçisi aday adaylığı için başvuruda bulunanların listesi ile başvuru belgeleri 25 Kasım 2025 tarihli Çağrı Yazımız ekinde sizlere de dağıtılmıştır.

III.- KARMA KOMİSYONLAR

A) Görüşmeler

1.- Komisyon üyelerinin dilek ve temennilerine, seçim süreci ve çalışma usul ve esaslarıyla ilgili değerlendirmelerine ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Değerli üyelerimiz, dilerseniz gündemin maddelerine geçmeden önce dilek, temenni, seçim süreci ve çalışma usul ve esaslarımızla ilgili değerlendirme yapmak isteyen arkadaşlarımız varsa beş dakikalık bir süre tanıyalım, görüşlerini alalım.

Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; biz daha önce de bu konudaki tutumumuzu ortaya koymuştuk Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Kamu Denetçiliği Kurumunun esas itibarıyla kuruluş amacı kamu idarelerinden kaynaklı insan hakları ihlallerini ve diğer ihlalleri araştırmak, gidermek konusunda çalışma yapmak yani benzeri, dünyada birçok örneği de var bunun zaten. O örnekler gözetilerek Türkiye'de bu Kurum, bu idare oluşturuldu ama oluşturulurken de itiraz etmiştik oluşturma biçimine ve Paris İlkelerine uygun bir biçimde oluşturulması itirazımızı yasama çalışması döneminde de söylemiştik ama o zaman mevcut yasa bu şekilde çıktı. Fakat yasa böyle olmasına rağmen bizler yani sonuçta demokratik teamüllere uygun bir biçimde kamu otoritelerini, kamuyu, idareyi denetleyen bu kurumda muhalefetin temsilini sağlayabilirdik tıpkı RTÜK yasasında olduğu gibi veya HSK yasasında olduğu gibi muhalefetin temsilini bir biçimde sağlayabilirdik, teamül olarak sağlayabilirdik fakat Adalet ve Kalkınma Partisi çoğunluğu başlangıçtan itibaren böyle bir teamül oluşmasına izin vermedi ve muhalefetin Ombudsmanlık Kurumunda kendisini de temsil edebilecek bir oranda temsili sağlayamadı. Şimdi, hani beş ombudsman var, bunlardan bir veya ikisinin muhalefet partilerinden, ikisinin muhalefet partilerinden, üçünün iktidar partilerinden oluşmasında ne sakınca olabilirdi mesela? Ama buna yanaşmadı. Şimdi, bu Komisyonada Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisinin mutlak çoğunluğu var. Dolayısıyla, bundan önce olduğu gibi, aynı şekilde seçim yapılacak adaylar 12'ye düşürülecek, Adalet ve Kalkınma Partisi nezdinde kulis yapan veya işte, onların önerdiği 12 kişiden daha sonra yine Genel Kurulda saptanan bir üye seçilecek sonuçta yani bu demokratik teamüllerin bu Parlamentoda yüz yıl sonra oluşturulmamış olması doğru bir şey değil. Yine oluşturmayacaksınız bugün de bu seçim bakımından da oluşturmayacaksınız. Dolayısıyla, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak yani aday olan bütün kamu denetçisi adaylarına başarılar diliyoruz ama bu alt komisyonda partimizin temsil edilmeyeceğini, bir üye arkadaşımızın olmayacağını belirtmek isteriz. Yani keşke bugün sizler, buradaki arkadaşlarımız partilerimize rağmen tutum alsak böyle bir gerçekten de liyakate uygun, siyasi kaygıların öne çıkmadığı bir arkadaşımızın seçileceği noktasında keşke hep beraber mutabık kalsak da bu teamülü başlatabilsek ama öyle bir şey, siyasi kültür de yok maalesef şu anda. Dolayısıyla, alt komisyonda biz olmayacağız. Daha sonra görüşlerimizi yine Karma Komisyonada ifade ederiz.

Teşekkür ederim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Bir siyasi partinin sayısal çoğunluk elde etmesi demokratik bir şey değil mi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bakın, bu söz bile bunu anlamadığınızı, ne demek istediğimi anlamadığınızı gösteriyor.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Hayır, ben ne demek istediğinizi çok iyi anladım da.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bakın, siyasal çoğunluk demek, böyle denetim organlarındaki her şeyin o siyasal çoğunluğa uygun bir biçimde temsili demek değil. Paris İlkeleri tam da bunu ifade ediyor, tam bunu ifade ediyor.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Paris İlkelerinde ifade edilir de...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bir saniye, bakın, o nedenle yani işte, Ombudsmanlık Kurumu, işte, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu her ne kadar varsa da var gibi görünüyorsa da demokratik dünyada dikkate alınmıyorlar, alınmıyorlar yani sonuçta.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ama dünyada birçok ülkede seçimler bu şekilde yapılıyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Oysa, bakın, beş üyeden ikisinin muhalefette olması, yine çoğunluğun sizde olması hâlinde daha çoğulcu bir biçimde...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Bu seçim şekli sadece Türkiye'ye özgü bir seçim şekli değil, birçok ülke de aynı şekilde yapıyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Peki, bu RTÜK yasası niye böyle ya da HSK yasası niye böyle?

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Şimdi biz burada kamu denetçisini görüşüyoruz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - İtirazlarımızı sunuyoruz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Tamam da bakın, arkadaşlar, Meclis bak Meclis, bu Meclis değerli bir Meclis. Dolayısıyla, yasama yasada olmayanlara da kendi teamüllerini oluşturabilir. Buna bir zemin sunacak bir anlayış da yok maalesef. Hâlen hani, ben anlatmak istediğimi iyi anlattığımı sanıyorum ama hâlen...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ama siz kendinize göre anlatıyorsunuz yani...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Ya, kendimize göre ne anlatacağız, Allah'tan kork ya, gerçekten ne diyeyim sana şimdi? Hani, ben İnsan Hakları Komisyonunda eğer bunu bu heyete anlatamıyorsam, ne demek istediğimizi ve bu heyet hâlen siyasal kaygılara karşı çıkıyorsa, vallahi, işimiz zordur. Gerçekten işimiz zor.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sizin demek istediğinizi herkes çok iyi anladı ama evrensel değil sizin anlattıklarınız, kusura bakma, hayır, evrensel konuşmuyorsun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Tamam, neyse. Bakın, biz ne diyoruz biliyor musunuz?

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Şimdi şurada gizli oylama yapılıyorsa buna itiraz edilmez ya, gizli bir oylama yapılıyor, herkes demokratik bir şekilde oyunun rengini belli eder.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Ya, neyse, arkadaşlar, söz verin, arkadaşımız düşüncesini söylesin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz efendim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Ha, bakın, bu Komisyon da ben Başkan Vekiliyim ama yasada var, o yasayı da böyle yapmışız. Bu yasamızı, bizim kuruluş yasamızı böyle yapmışız, siyasi partiler işte, şeylerine göre temsil edilir demişiz. Bak, bunu o zaman kurulurken 90'lı yıllarda yapmış bu parlamento ama 2010'lu yıllarda bunu yaparken sizin iktidarınız döneminde bunu yapamamışız, yapmamışlar. Ben o zaman da itiraz ettim bakın, böyle doğru değil dedim. Bakın, bu yasamızda yok. Ben niye Başkan Vekiliyim? Muhalefetten geliyorum işte. Sonuçta bir sayman da diğer üyeler de diğer siyasi partilerden. Bunun amacına uygun olması için böyle yapıldı bu yasa yani bizim kuruluş yasamız çalışma usullerimizi belirleyen. O zaman düşünmüş yasa koyucu yani o zamanki Parlamento ama siz bunu istemediniz, bu doğru değil. Anlatabildim mi? Adalet ve Kalkınma Partisinin yaklaşımı doğru değil, bunu söylüyorum, bir siyasal eleştiri yapıyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tamam. Yani aslında çok güzel cevaplar verilebilir sizin tezinize karşı ama şimdi asıl konumuzdan sapmayalım yoksa siyasi felsefeyi çok güzel yaparız karşılıklı ama yine de söylemeden edemeyeceğim yani halk da size temsil için oy vermiş ama şimdi diyorsunuz ki: "Alt komisyonda biz temsil edilmeyeceğiz." O da kendi içinde çelişki oluyor.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Size söz, bakın, biz iktidara geldiğimizde bu yasaları değiştireceğiz, muhalefetin bizi denetlemesine izin vereceğiz, bunu bilin yani yüzde yüz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ama Komisyon da yer almadan o denetimi nasıl yapacaksınız?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Çoğunluğu vereceğiz, gelin, bizi denetleyin diyeceğiz, o kadar da kendimize güvенеceğiz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ama şimdi diyorsunuz ki: "Alt komisyona üye vermeyeceğiz."

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bakın, ben burada söylüyorum, Kamu Denetçiliği Kurumunda çoğunluk muhalefette olacak, bu kadar açık. Bizi gelsinler denetlesinler. Eğer insan hakları ihlalleri konusunda bir sorunuz yoksa kendinize güvenirsiniz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Vekilim, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Komisyon üyeleri; şimdi ben hemen iki konuya değinmek istiyorum müsaadenizle.

Tabii, Kamu Denetçiliğinin yasal tanımında "İdarenin her türlü eylem ve işleyişinin insan haklarına, hukuka ve hakkaniyete uygunluğunu denetler." diyor. Bunun ne kadar işler olduğunu her yıl Kamu Denetçiliği raporu geldiğinde inceliyoruz, müdahale edilen konulara baktığımızda çözüme ulaşanların yüzde 2'si, 3'ü geçmediği vesaire bunu tartışacak değilim. Ben de temsil noktasında bunu sandalye sayısı çokluğuna göre denetim kurulları açısından belirlenmesinin demokratik olmadığını düşünüyorum. Aynı kanaatteyim.

Bir başka konuyu hazırun burada iken yeniden ve bir kez daha gündeme getirmek istiyorum. Ben İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesiyim İYİ Partinin. Kendi hakkımı koruyamıyorum, hem de bu Komisyon da koruyamıyorum, hâlen de koruyamadım, defaatle gündeme getirdiğim hâlde koruyamadım; Meclis Başkanlığına, Komisyona dilekçe verdiğimiz hâlde koruyamadık. Meseleyi bir daha hatırlatayım da herkes de duysun. Efendim, alt komisyon oluşturuldu İnsan Haklarının, 5 tane oldu alt komisyonlar. "Bu 5 alt komisyonun 3'ünde İYİ Parti, 2'sinde YENİ YOL Grubu adına arkadaşlar olsun." dediler. Buna itiraz ettik ama bunu aşamadık. "E,

tamam, madem öyle -o zaman biz Sayın Karatutlu'yla konuşarak- hangi komisyonlarda çalışacağımızı ya da hangi komisyonlarda görev yapmak istediğimizi biz belirleyelim." dedik, kendisiyle de mutabakata vardık, buna bile müsaade etmediniz. Ben iki yıldır Hükümlü ve Tutuklu Hakları, cezaevleri komisyonu, ondan sonra ve yine Göç ve Uyum Alt Komisyonunda görevli olduğumuz hâlde bu dönem bunlar bize verildi. Ya, ben kendim seçemedim bunu. Düzeltiyorum, ayrımcılıkla ilgili talep. Çözemedik, talep ettik, dilekçe verdik, cevap alamadık, Meclis Başkanına söylemedik. Hasılı, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu benim hakkımı yedi, hâlen yemeye devam ediyor. Bu kadar antidemokratik, bu kadar hukuksuz, bu kadar buyurgan bir yaklaşımı da burada gördüm.

Buradan kamuoyuna da sesleniyorum: Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan çok bir şey beklemeyin. Ben hakkımı alamıyorum. Ben niye seçemiyorum efendim? Ben hangi alt komisyonda çalışacağımı niye seçemiyorum ya! İki yıl ben cezaevleri üzerine çalıştım, bu hakkı niye alamadım ben? Dilekçe verdim, cevap vermediniz; Meclis Başkanına gittim, ilettim, "Aa, bunu çözeriz." dedi, o da olmadı; olmadı. Ben kendi hakkımı arayamıyorum. Siz burada şimdi Kamu Denetçiliğinin işte alt komisyon oluşturup da seçimle ilgili... Efendim, biz de vermiyoruz Komisyona üye. Siz kendi aranızda halledin, götürün. Her işi öyle yapıyorsunuz. Benim hakkımı bana vermiyorsunuz ki başkasının hakkını aramaya benim...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Kamu Denetçiliğine başvurabilirsiniz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Başvurmuyorum efendim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Takdir senindir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Başvurmuyoruz efendim.

Teşekkür ederim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Sayın Başkan, buna bir açıklama yapmam lazım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Bakanım, buyurun.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu içerisindeki bir meselenin yeri burası değil ama Selçuk Bey bu konuyu böyle basına, efendim, işte...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Genel Kurulda da getireceğim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Getir, getir, çok iyi. Keşke getirsen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Her yerde getireceğim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Keşke getirsen, ne kadar güzel olur.

Şimdi, bakın...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Çok iyi olur.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bir dakika... Kesme sözümü. Ben dinledim, dinle!

Şimdi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, bu üslubunuza bir dikkat edin. Size bir dakika ya! Siz de kesmeyin.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Üslubum daha da keskin olacak.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu üslubu biraz düzeltin ya!

MELİHA AKYOL (Yalova) - Siz nasıl...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Dinle, dinle, üslubum gayet iyi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz dinleyin.

MELİHA AKYOL (Yalova) - Farkında mısınız?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bir dakika... Meliha Hanım, bir dakika... Lütfen...

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada kayıtlara geçiyor, bir kez daha böyle etraflıca anlatayım. Selçuk Bey'in bahsettiği konu kendisinin hakkı değil, siyasi partisinin hakkı değil. Bakın, komisyonlarda komisyonlara ve alt komisyonlara siyasi parti gruplarının kaçar üye vereceği belli. Bizim geçen dönem -ki nitekim son hafta da seçildi- grubu olmayan siyasi partilerden bir üyemiz seçilmediği için alt komisyonlarda o kontenjan boş kaldı. 28'inci Dönem Birinci Devrede iki yıl boyunca önce vardı, sonra -biliyorsunuz- sayılar değişti, boş kaldı. İkinci Devrede de yeniden seçilmediği için -bakın, grubu olmayan! İYİ Parti, YENİ YOL Grubu vesairenden bahsetmiyorum, onlar zaten sayısal çoğunluklarına göre yer aldılar- grubu olmayan siyasi partilerden gelecek üye gelmediği için, alt komisyonlarda ve ana Komisyonumuzda 1 üye boşluk kaldığı için dedik ki: "Ne zaman geleceği belli değil, birer üye, milletvekili çoğunluğuna göre de -5 komisyonumuz var, alt komisyon- 3 alt komisyonu üye sayısı, milletvekili sayısı daha çok olan siyasi partiye -o İYİ Parti- 2'sini de YENİ YOL Grubuna verelim." Ben toplantıdan önce Sezgin Bey'le görüştüm, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak ve Başkan Vekili olduğu için Komisyonumuzda. Selçuk Bey'in kendisiyle de konuştum. Sezgin Bey dedi ki: "Bizim için hiç sorun yok, gayet tabii ki olur çünkü çoğulculuğu sağlamaya çalışıyoruz." Selçuk Bey'le telefonda konuştuğumuzda "Hayır, ben 5'ini de istiyorum." dedi. Dedim ki: "Selçuk Bey, 5'i olmaz, böyle bir hakkınız yok ve bunu yapamayız." Yani bu sefer bizim milletvekili şeyimizden... "Hayır, versin AK PARTİ." dedi. Dedim ki: "Bunu yapamayız ama ben yine de arkadaşlarımla konuşacağım." Bakın, bunu telefonda söyledim. Buyursun, desin ki: "Hayır, böyle söylemediniz." "Ben yine arkadaşlarımla konuşacağım ama bunu yapamayız çünkü sayılar değişiyor." dedim. Artı, zaten bu sizin hakkınız olan bir şey değil. Ekstradan gelmeyen üyenin yerine biraz daha boş kalmasın alt komisyonlar ve çoğulculuğu sağlayalım, derdimiz bu ve arkadaşlarımla konuştum. İşte, Komisyon üyesi arkadaşlarımız burada. Dediler ki: "Ya, sayısal oranlar değişiyor; artı, bir kural var yani bu olmaz." Eyvallah, grubumuzun genel kanaatine... Zaten dediğim gibi bu ekstradan yapılan bir şey. Toplantıya geldik, "Hayır efendim, ben isterim." Ve bakın arkadaşlar, hodri meydan! Alın o toplantı tutanaklarını lütfen okuyun. Ben paylaştım hesabımda. Biz o toplantıda sonuna kadar sabırla diyoruz ki: "Bakın, bu böyle -hatta bir ara ben önerdim, şu anda söylediği şeyi ben önerdim, ben- lütfen kendi aranızda karar verin, gerekirse siz belirleyin, bu toplantıda yapmayalım bu seçimi, daha sonra yapalım, siz aranızda görüşün -çünkü o zaman İrfan Bey yoktu o ilk toplantıda- siz İrfan Bey'le görüşün." "Hayır efendim, ben 5'ini de istiyorum." O zaman "Kardeşim, böyleyse biz de seçimi yapıyoruz." dedik ve yaptık. Olay budur ve bunu hâlâ daha... Genel Kurulda da getirin, basına birkaç kere daha çıkın, ben de bunların hepsini tek tek açıklayayım. Yalan söylüyorsunuz, yalan söylüyorsunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz yanlış söylüyorsunuz. Yalan söylemiyorum.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, siz yalan söylüyorsunuz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bakın, öyle olmadı.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Tutanaklar açık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Müsaade edin, söyleyeyim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Tutanaklar açık, her şey açık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tutanaklar açık.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Getirin Komisyon tutanağını...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Benim söylediğim şu...

DERYA YANIK (Osmaniye) - ...sizin konuştuğunuzu da benim konuştuğumu da o Komisyonunda konuşan diğer arkadaşları

da.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tamam, söylediğim şeyi söyleyeyim, müsaade edin.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Neyi söylediniz?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Aynen şöyle söyledim efendim: Çok basit, Mecliste grubu olan bir siyasi partinin Meclis çatısı ve bünyesi altında kurulan herhangi bir alt komisyonda da temsil edilmesi gerektiğine inanıyorum sayısı 5 de olsa. Mümkünse sayıyı artırın, sizin, iktidarın komisyonlardaki çoğunluğunuz gene olsun, İnsan Haklarının yeterince üyesi var. Bunu bir türlü aşamadık, "Tamam, aşamadık." dedik, buna da itiraz etmedik. "Madem 5 alt komisyonun 3'ü İYİ Partinin, 2'si YENİ YOL Grubunun olacak, müsaade edin, bunu biz seçelim." dedim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bunu ben size teklif ettim, tutanaklarda var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yapmadınız ama.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır beyefendi, bak...

MELİHA AKYOL (Yalova) - Sizden kaynaklanıyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, niye benden?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Çarpıtıyorsunuz, çarpıtıyorsunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, ben niye seçemiyorum, bu normal mi ya?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, Selçuk Bey, bakın, tutanaklarda var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ben neye itiraz ettim?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, bir saniye...

Sizin itiraz ettiğiniz şey...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Tamam, o zaman biz sonra bildirelim." dedim, ona da müsaade etmediniz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bir dakika... Bir dakika...

Hayır, hayır, hayır! Bakın, çok net, tutanakları açın, okuyun arkadaşlar. Sıralamayı anlatıyorum, işinize geldiği gibi anlatıyorsunuz çünkü haksızsınız, gayet de iyi biliyorsunuz haksız olduğunuzu çok iyi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Haksız değilim, haksız olan sizsiniz, hiç dallanıp budaklandırmayın.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, hayır, hayır! Haksız olduğunuzu çok iyi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Çok basit bir şey var, o da ne biliyor musun?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bir dakika... Bir dakika...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ben niye seçemiyorum ya komisyonumu?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Cevap veriyorum işte.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Birazcık... Birazcık...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Komisyonumu niye seçemiyorum?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Cevap veriyorum. Bir dakika... Arkadaşlar, bir dakika...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz mi karar verdiniz benim hangi komisyonda...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Ben karar verdim, evet.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Neye göre veriyorsunuz?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Ben karar verdim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - YENİ YOL Grubundan...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Sizin tutumunuza göre karar verdim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Öyle değil.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hangi grup...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bir dakika... Dinleyin, dinleyin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, parti karar verir, parti grubu karar verir.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Beyefendi, biz size bu kararı vermek için fırsat sunduk, ısrarla "Hayır, ben 5 komisyonda da olmak istiyorum." dediniz. Bu teklife rağmen bu toplantıda karar almayalım, gidin, aranızda görüşün.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tamam.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Tutanaklarda var, buna rağmen "Hayır." dediniz, biz seçimi yaptıktan sonra...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Hayır." demedim, ona "Hayır." demedim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - "Hayır." dediniz, "Hayır." dediniz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Dilekçe bile verdik.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Tutanaklarda var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ortak dilekçe verdik efendim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Var tutanaklarda. Sizin dilekçeniz daha sonra, daha sonra!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - E, tamam verdik işte.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Her şeyin kayıtları, kuyutları açık. Burada kameraları görünce...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Derya Hanım -vallaha kusura bakmayın ama- açıkça yalan söylüyor.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Siz yalan söylüyorsunuz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yalan söylüyorsunuz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Siz yalan söylüyorsunuz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Doğru davranmıyorsunuz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Burada herkes şahit.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hakkımı gasbettiniz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Burada herkes şahit.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Her yerde de arayacağım.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Sizin yapacağınız şey Sözcü'de, şurada burada çıkıp ancak basın açıklaması yapmaktır. Kamuoyunu yanıltırsınız, muhalefeti yanıltırsınız.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tabii, burada hakkımızı bulamadığımız için kamuoyuna söyleyeceğiz. Nereye söyleyeceğiz?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Ama herkesin ortasında, herkesin bildiği şeyi yalan söyleyerek...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Herkesin bildiği değil. Ya, şu soruya niye cevap vermiyorsunuz, ben niye seçemiyorum ya!

DERYA YANIK (Osmaniye) - Beyefendi, anlatıyorum...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Seçtirmediniz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Ya, Allah Allah!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Allah Allah ya!

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Lütfen sesimizin tonuna dikkat edelim, rica ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, beyefendi, öyle olmadı mı arkadaşlar?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Acele ettiniz, dediler ki...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bakın, burada arkadaşların hepsi şahit.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Hayır, bir dahaki toplantıya kalmasın." dendi.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Acele etmedik, acele etmedik! Bir buçuk saat sizi ikna etmeye çalıştık, bir buçuk saat...

ATAY USLU (Antalya) - Bence gündeme geçelim, onu tekrar Komisyonda konuşuruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Evet...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, hiçbir şey, konuşacak bir şey yok.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Dilekçeye cevap verilmiyor, siz neden bahsediyorsunuz ya!

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, hayır, burada konuşacağız, burada konuşacağız!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Dilekçemize cevap verilmiyor.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Öyle şey mi var! Bulduğunuz her fırsatta kameralara oynayacaksınız, yalan söyleyeceksiniz utanmadan sıkılmadan...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O sizin ihtisas alanınız. Bu haksızlığı her yerde anlatacağım.

DERYA YANIK (Osmaniye) - İstedğin yerde anlat.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Allah da biliyor kul da biliyor.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Türkoğlu... Sayın Türkoğlu, lütfen... Gerçekten hiç bize yakışmayan bir üslup bu.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Anlatmazsan hatırım kalır.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bu üslup doğru değil, bu üslup doğru değil, bu üslup doğru değil!

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bak bakalım, cevap veriyor muyum, vermiyor muyum?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bu üslup doğru değil ama.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Bu üstenci yaklaşım hiç doğru değil hakikaten, burada herkes eşit.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Üstenci falan değil, bilmediğiniz konuda konuşmayın.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Üslubunuza, sözlerinize ve seçtiğiniz kelimelere lütfen dikkat edin.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Kayıtlara geçsin.

Sayın Vekil, bilmediğiniz konuda lütfen konuşmayın.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Hayır, bakın, düşüncelerinizi ifade edebilirsiniz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bilmediğiniz konuda konuşmayın. Ben şu üsluba muhatap kalırsam o üslupla konuşurum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Benim hakkım yenilmiş, ben onu arıyorum.

DERYA YANIK (Osmaniye) - O üslupla konuşurum. Yok öyle yağma. İki buçuk sene...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yağma sizin ihtisas alanınız.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - İnanın, bakın, şöyle: Bu üslup doğru değil.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Hayır, bakın, Sezgin Bey, iki buçuk sene nezaketle...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Tamam da bakın, burada...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ama beyefendinin üslubuna da bir bakın lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Ben Selçuk Bey'e de söylüyorum. Burada tutanaklara yansımış konular konusunda "Yalan söylüyorsun." falan üslup milletvekillerine yakışmaz.

DERYA YANIK (Osmaniye) - E, yalan söylüyor. Ne yapayım? Yalan söylediğini söylemeyeyim mi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Yakışmaz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yalan söylemiyorum, hepsi açık.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - "Doğru konuşmuyorsun." dersiniz, "Yanlış." dersiniz. Olmuyor böyle.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Bana, muhalefetten geçmişte ya da şu anda iki buçuk sene süresince Komisyonumuzda görev alıp nasıl dikkatle, özenle dikkat gösterdiğimizi, nezaketle her fikre saygı gösterdiğimizi, olabilecek en katılımcı şekilde çalışmalarımızı yaptığımızı söylemeyecek bir arkadaş yoktur ama Selçuk Bey kendi hırsının...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Kendi Komisyonunuzda konuşun.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Tamam, işte burada açmayacaktınız.

...kurbanı oldu, şu anda bunu nereye geri çevirebileceğini düşünüyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Niye kurban olacağım efendim?

DERYA YANIK (Osmaniye) - Tam olarak öyle, tam olarak öyle!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ben Allah'a şükür hiçbir platform olmasa da doğruyu söylerim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tamam, yeterli, lütfen, Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Doğrusu şu: Bizim seçme hakkımızı elimizden aldınız.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ali Bey, buyurun...

DERYA YANIK (Osmaniye) - Yalan söylüyorsunuz, bariz yalan söylüyorsunuz, herkes biliyor burada yalan söylediğinizi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yalan sizin ihtisas alanınız. Bu üslubu bırakın artık.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Türkoğlu, lütfen, artık konuyu kapatalım burada, gündemimize dönelim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Ben üslubumun ne olduğunu biliyorum, senden de öğrenecek değilim, tamam mı!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ben de senden öğrenecek değilim.

DERYA YANIK (Osmaniye) - Sen otur kendi üslubunu çalış.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ali Bey, buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında bütün tartışmalarımız bize şunu gösteriyor: Bu ülkede bu Mecliste çoğunlukçu demokrasi yerine çoğulcu demokrasi kültürünü daha fazla oturtmamız gerektiğini bize gösteriyor. Şimdi az önce Sezgin Bey kimi önerilerde bulundu. Evet, mevzuat şunu söylüyor, diyor ki: "5 kamu denetçisi seçilir ve gizli oyla seçilir." Mevzuat bunu diyor ama şu mümkün olabilirdi yani: 5 kamu denetçisinin 2'sini tıpkı RTÜK'te olduğu gibi muhalefet belirleyebilirdi. Bunun önünde bence hiçbir engel yok. Aynı zamanda, bunun yanı sıra şimdi zaten tek bir kamu denetçisi belirleyeceğiz. Yani şey konusunda bu bir kamu denetçisini iktidar blokunun muhalefete vermeyeceğini biliyoruz ama bir yerden bence başlamak gerekiyor, çoğulcu demokrasiye bir yerden başlamak gerekiyor.

Şunu yapmamız mümkün arkadaşlar: Uzlaşarak bu kişiyi belirleyebiliriz. İktidar-muhalefet hep birlikte uzlaşarak belirlememizin önünde hiçbir engel yok. 166 arkadaşımız başvuru yapmış, hepsi başvuru yeterliliğini elbette taşıyordur ama "O 5 kişiden 1'ini iktidar-muhalefet hep birlikte belirledik." diye yani burada bu mümkün, bunun önünde bence hiçbir engel yok. Aynı zamanda şunu da söyleyelim, açıklıkla söyleyelim: Değerli arkadaşlar, yani bu kurum idareyi denetliyor yani iktidarı denetliyor. Ya, idare, iktidar ne kadar iyi denetlenirse o kadar daha güçlü olmaz mı, o kadar daha başarılı olmaz mı? O kadar başarılı olduğunda bu memlekette sadece iktidara oy veren yurttaşlara ya da sadece muhalefete oy veren vatandaşlara faydası olmayacak yani 86 milyon kişiye faydası olacak, hayrı olacak. O nedenle, bence, iktidar blokunun muhalefetin de sözünün geçtiği ya da muhalefetin de belirlediği kişiler tarafından denetlenmesi konusunda herhangi bir kaygısının olmaması lazım. Tam tersine bence bu, Meclis için de ülkemiz için de kesinlikle daha faydalı olacaktır. Şunu da söyleyelim: Biz burada daha önce seçim yaptık. İktidar bloku kendi içerisinde dahi arkadaşlar... Yani polemik yaratmak için söylemiyorum ama ara vermek zorunda kaldık. Ben takıldım; ne oluyor, listeler netleşmemiş mi hâlâ dedim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Onu da eleştiriyorsun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Tam bir şey diyecektim, tam başta söyleyecektim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - E, onu da eleştiriyorsun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, sizden bir ricam var: Ahmet Bey'in eğer mikrofonu yanarsa açmayın. Dedim ki: Ya, gideriz, dilek temennilerde bulunuruz, toplantı biter. Muhalefetten kim konuşursa herkese cevap veriyor. Bu toplantı bitmez. Sen böyle yaparsan vallahi bu toplantı bitmez.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Hadi, devam et.

ALİ BOZAN (Mersin) - Şeyi net bir şekilde söylediniz: "Biz çoğuz, bizim dediğimiz olur." Değil. Evet, bakın arkadaşlar, seçim sonuçları ortada, buna kimse bir şey demiyor ama bir şeyleri yaparken şu Mecliste bence uzlaşma kültürünü... 1 kişi... Orada 5 kişi görev yapacak, 4'ü belirlenmiş. O 1 kişi için gelin deyin ki muhalefete "Ey muhalefet! HEPİNİZ, SİZ TÜM MUHALEFET OLARAK ARANIZDA 1 KİŞİDE UZLAŞIN. O 1 KİŞİYE BİZ DE OY VERELİM." Bu, iktidara hiçbir şey kaybettirmez. Bu aynı zamanda o kuruma da hiçbir şey kaybettirmez. Tam tersine, valla memlekette insanlar Meclise baktığında "He ya, iktidar ve muhalefet bazı konularda bizim menfaatimizi de düşünüp demek ki uzlaşabiliyormuş." der. Bunu yapmak bence mümkün. Biz Komisyona üye vereceğiz ama Komisyona üye verirken iktidar bloku olur da her zamanki gibi yaparsa, iktidar blokunun belirleyip önümüze getirdiği kişiye oy vermek için değil uzlaşarak bir kamu denetçisi belirlemek için biz Komisyona üye vereceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ertuğrul Bey...

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Kıymetli Komisyon Başkanlarım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım ve değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumu, bildiğiniz üzere çok genç bir kurum ve Türk demokrasisinin, hukuk devletinin güçlendirilmesi açısından son derece kıymetli bir kurum. Bu kurumun daha işlevsel bir hâle getirilmesi, etkinlik alanlarının genişletilmesi, çalışma

sahası içerisinde devlet kurumlarının işleyişindeki gördükleri eksikliklerin giderilmesi, mevzuatta yaşanan mevzuat boşluklarının tamamlanması noktasındaki tavsiyelerini Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında gidermek siyaset kurumunun temel görevidir.

Bizim meselelere bakış açımızla Türkiye'nin bir paradigma değişikliğine ihtiyacı olduğunu düşünüyoruz. Burada siyasi parti temsiliyeti, odaklanma noktası oluşturmamalı diye düşünüyoruz. Esas olan, kamu kurumlarının işlerini, görevlerini ifa ederken tarafsızlık ilkesini temel alması, hukuk devletinin esaslarını temel ilke edinmesi, temel motivasyonunun tamamıyla objektif kriterler üzerinde görevini ifa etmesidir. Bu, hukuk devletini tamamen güçlendirecektir. Dolayısıyla burada siyasi partilerin kendi bakış açılarını, parti programlarını, ideolojilerini yansıtmaya paradigmasından bizim ülke olarak çıkmamız gerekiyor. Açmazımız da zaten bu.

Şimdi, kamu denetçisi belirleme noktasında biz alt komisyona elbette ki üye vereceğiz. Bu sürece katkı sağlama, ülkemizdeki eksik noktaları giderme, demokrasimizdeki eksik kalan noktaları giderme, hukuk devletini güçlendirme noktasında biz katkı vermeye, çözüm önerilerimizi ortaya koymaya devam edeceğiz. Esas alacağımız kriterler tamamıyla... Bu kadar geniş, 160'ın üzerindeki bir aday adayı başvurusu içerisinde bunu bir siyasi parti bakış açısından çıkarıp hangi arkadaşımız liyakatliyse, hangi arkadaşımız daha donanımlı ise bu kurumu güçlendirmek açısından objektif kriterlerle, istişare kültürüyle hep beraber bu neticeyi alacak çalışmalar yapmamız gerektiği inancını buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Önümüzdeki süreçte seçilecek kamu denetçisinin görevini layıkıyla yapması noktasında, ülkemiz için, demokrasimiz için, hukuk devletimizin geliştirilmesi açısından katkı verecek bir arkadaşımızın seçileceğini ümit ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

İrfan Bey...

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum.

Bütün Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, 1808 Senedi İttifak'la başlayan demokrasi yolculuğumuz ağır aksak devam etmiş. Bugün bu ortamda özellikle İslam ülkelerinde ve kendi coğrafyasında eksikliklerine rağmen yine en demokratik olarak tanımlanan Türkiye Cumhuriyeti. Dolayısıyla bu iki yüz yıla yaklaşan bu tarihimizi korumamızda fayda var. Tabii, ideal olan çoğulculuk ama reel olan da farklı bir şey. Bir tıp doktoru olarak, hiç kimse kilo almak istemez, obez olmak istemez ama sık sık da abur cubur yer. Dolayısıyla reel olanda da farklılıklarımız vardır. Bu noktada, tabii ki çoğulculukla birlikte kamu denetçiliğinin bir iç denetimden uzaklaşıp dış denetim oluşturulmasında da fayda var.

Arkadaşlarımızın söylediklerinin de tabii ki birçoğunda olduğu gibi dış denetime çevrilmesi açısından fayda olduğuna inanıyoruz. Grubumuz adına benim kendi kanaatim oyunun dışında kalınmaması gerektiğine inanan bir yapıdayım. Dolayısıyla Komisyona girmeme diye herhangi bir şerhimiz yok.

Hayırlı olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz.

Buyurun Adem Bey.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, ben de Karma Komisyonumuzun kıymetli üyelerine, milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Tabii, gündemimiz bu tartışmalara uygun bir gündem olmamasına rağmen her toplantıda bu tarz gündemleri konuşuyoruz, tartışarak bir sonuca da ulaşacağız. Burada aslolan, bu tür tartışmaları yaparken iktidar partisi olsun muhalefet partisi olsun ortaya koydukları iyi niyet göstergesidir. Hani "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz." diye çok güzel bir atasözümüz var. 2019'dan itibaren Türkiye'de... Biliyorsunuz, Türkiye, yerel yönetimler ve merkezî yönetim diye iki yönetim birimi üzerinden yönetilir. Ben İstanbul Milletvekiliyim. 2019'dan itibaren İstanbul'da yaşananları çok yakinen gören, şahit olan birisiyim çünkü 2019'dan sonraki süreçte İl Başkan Vekili olarak da İstanbul'da üç yıl görev yaptım. Belediye...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - O taraflara gelersen, İstanbul'u anarsan burası çok uzar. Benim önerim bu konulara girme.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, Sezgin Bey, bir noktaya geleceğim, İstanbul'un özeline girmiyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - İstanbul'a gidersen biz de başka şeyler konuşuruz; doğru değil. İnanın doğru değil.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ama ben bir yere gelmek istiyorum, lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sizin nereye gelmek istediğinizi biliyoruz. Biz de cevap veriyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ama bırakın da ben geleyim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Geldiğinde burası da bir yere gelecek yani kaynama noktasına.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, ben kaynatmayacağım. Ben...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Doğru değil. Başkanım, siz kabul...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - İstanbul'un ne ilgisi var?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ben müdahale etmedim.

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Adem Bey, uzatmayacağız değil mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, hayır, uzatma değil. Yani şöyle bir şey... Yani arkadaşlarımız, başta Sezgin Bey olmak üzere, bir kere tahammül edemiyor.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - İlk kurduğunuz cümleyle çelişiyorsunuz yani "Gündem dışı konular oluyor." diyorsunuz, kendiniz gündemi çok başka yere getiriyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, gündemi çok başka yere değil tam da buraya getiriyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - 2019'dan önce İstanbul'da belediye yok muydu?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bir dinlerseniz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ama evet, bir fırsat verelim Adem Bey'e.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bir dinlerseniz ya, bir dinleyin.
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - 2019'dan önce belediye yok muydu İstanbul'da?
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bak işte, nereye geleceğimi bildiğin için de itiraz ediyorsun yani.
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - "2019'dan sonra..." Niye cümleye böyle başlıyorsun?
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Çünkü "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz." Önce niyetini ortaya koyacaksın.
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - 2019'dan önce belediye yok muydu İstanbul'da?
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - 2019'da belediye geldi, yirmi beş yıllık ne kadar AK PARTİ'li varsa hepsinin görevine son

verdi.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Ya, bu söylediğin doğru değil ya! Yapmayın kardeşim ya!
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Şimdi...
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Gündemimizle de ilgisi yok, söylediğiniz de doğru değil.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, hayır, biz...
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - İspat et o zaman.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Biz buna...
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sayıştay onca mülki idarelere denetim yaptı, ispat et.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Arkadaşlar, ya, bir dinleyin ya!
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Neyi dinleyeceğiz acaba?
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Yok, öyle bir şey.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, binlerce mahkeme kararı gönderirim sana.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yapmadığınız bir şey olsa da söyleseniz bari.
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sayın Başkan, gündeme döner misiniz?
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Arkadaşlar, bir dinleyin. Ya, bir dinleyin, dinleyin, dinleyin. Önce...
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Lütfen, Genel Kurulda değiliz, şu anda Komisyon toplantısındayız, rica ediyorum.
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - İstanbul Belediyesi...
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yok, oraya geliyorum.
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Adem Bey, teşekkür ederim.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, ben sözümü bitirmedim.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - O zaman hepimiz konuşalım tek tek.
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Tamam, ben de söz istiyorum o zaman.
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - O zaman hepimiz süre alalım.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Arkadaşlar, demokratik yapıdan bahsediyorsunuz, yok, şuradan buradan bahsediyorsunuz, ondan sonra kalkıyorsunuz...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - İmamoğlu'na en büyük eleştiri AK PARTİ'lilerle çalışmış olması.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bakın, burada konuşurken kimse iyi niyetini ortaya koymak zorunda değildir. Burada bir üslup vardır, o üsluba uygun konuşulur.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, benim konuşmama müsaade et bir, bir susun bakalım ya!
(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, Sezgin Bey, bir dinleyin. Ben...
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Gündemle alakası yok söylediğiniz şeyin.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Siz kimsenin konuşma şeyine müdahale edemezsiniz
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, ben kimseye müdahale etmiyorum.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani "İyi niyetinizi ortaya koyun." diye bir laf olmaz; hukukçusunuz.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Şu an siz müdahale ediyorsunuz.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, ediyorum.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, öyle bir şey olabilir mi? Başkanım...
(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, arkadaşlarımız müdahale etmekten vazgeçerlerse konuşmaya devam edeceğim.
SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Vazgeçmeyiz. Bakın Başkanım...
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Doğru değil.
İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Doğru değil ama...
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Doğru olup olmayacağına...
(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Arkadaşlar, cevap hakkınız varsa...
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ama sözünü de kesiyorsunuz. Bırakalım sayın vekilimiz derdini anlatsın.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, ben bir yere geleceğim. Bir dinleyin bakalım ya!
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Bir dakika... Lütfen, rica ediyorum burada toplantı disiplini olsun.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, ben müdahale ettim mi?
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Bu olgunlukta davranalım, rica ediyorum.
ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sezgin Bey...
BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tüm vekillerden rica ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - "2019'dan önce" "2019'dan sonra" ne demek?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - O zaman söz alalım, biz de şimdi konuşalım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Evet arkadaşlar... Sezgin Bey, ben konuşayım, cevap hakkını kullanırsınız.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Polemik istiyorsun, biz de polemik yaparız burada yani.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İlla bağırayım mı ya?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Gerçekten mudur mesele?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İlla bağırarak mı konuşayım ya! Bir sus be!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - "2019'dan önce" "2019'dan sonra" mesele bu mudur?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yani bağırarak mı konuşalım illa ki! Burada sakın sakın konuşuyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Verilen kısa bilginin ardından gündemimize geçiyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, ben bitirmedim sözümü, ben bu şekilde söz...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ben konuşma süresini...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Konuşma süresini bitirdim Sayın Vekilim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yok Başkanım.

Ben asla böyle bir söz bitirmem. Gerekirse bu toplantı sabaha kadar gider, ben bitirmem. Böyle bir şey yok.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun, bitirin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Böyle bir şey olabilir mi ya? Ben konuşacağım, bana müdahale edilecek. E, konuşmam kesilecek.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Gündemle ilgili konuşun beyefendi, gündemle ilgili konuşun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, gündemle ilgili konuşuyorum.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Konu İstanbul Belediyesi değil.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bakın, biz söz bile almıyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Adem Bey, buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, ben şunu söylemek istiyorum: Kamu denetçiliği, ombudsmanlık, adına ne dersiniz deyin, bunları niye yapıyoruz biz? Ya, bu yargılamalarla alakalı vatandaşımızın başvuru alanları çoğalsın, her türlü hak arayışlarının yolunu açalım diye yapıyoruz. Bunu bizler Parlamentoda bulunan tüm partilerle birlikte böyle kurumsal yapılar oluşturmuşuz. Bu yetmemiş, ara buluculuk oluşturmuşuz. Bu yetmemiş, uzlaşma kuruluşları, komisyonları oluşturmuşuz. Yani yeter ki insanlarımızın hakkını arayabileceği mekanizmaları mümkün mertebe artıralım demişiz. Burada bu kamu denetçiliği dediğimiz bu yapı da hak arama yollarından bir tanesi. Siz ne diyorsunuz burada? "Ya, arkadaş, her ne kadar iktidar partisi iseniz de biz buraya birlikte atama yapalım." diyorsunuz, arkadaşlarımızın söylediği bu. Bu bir görüştür, ben buna itiraz ederim ama "Niye böyle diyorsunuz?" demem zaten çünkü eyvallah, kendilerince böyle bir şey diyorlar. Ben de diyorum ki ya bu tarz görüşmeleri ortaya koyabilmemiz için kendi yaptıklarımızı da ortaya koyup buna göre "Bak, biz buralarda böyle yapıyoruz, siz de böyle yapın. Yarın iktidara gelirsek biz de böyle yapacağız." göstergesi ortaya çıkar ama o çıkmıyor, tam tersi şeyler çıkıyor. Dolayısıyla "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz." "İğneyi kendimize, çuvaldızı başkasına batıralım." derken kastım buydu. Samimi olacağız, yoksa "Sezgin Bey niye öyle düşünüyor, Selçuk Bey niye öyle düşünüyor, Sibel Hanım niye öyle düşünüyor?" demiyorum. Her türlü şeyi düşünebilirler, ben ona bir şey demem.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Ona da engel ol.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ama önce, benim konuşmam ne kadar size samimi geliyorsa sizin konuşmanızın da bana o kadar samimi gelmesi lazım. Eğer benimki samimi gelmiyorsa demek ki sizinki de samimi değil. Buralarda bir yerde buluşmamız lazım. Demek istediğim bu. Kendi düşüncelerimizi de bu anlamda ölçüp tartmamız gerektiğini ben ifade etmek istiyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz.

Bir söz talebi var orada, doğru mudur?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ben.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Öbür tarafta gözüküyor.

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Bende var.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gökhan Bey, buyurun.

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinize saygılar sunuyorum.

Bugün bir seçim yapmak için bir araya geldik.

Muhalefetteki arkadaşlar bu seçim esnasında biz AK PARTİ'li milletvekillerini kendi kararını vermekten âciz birer kişi gibi lanse ederek sözlerine başladılar. Bu konuda kendilerine teessüf ediyorum.

Değerli arkadaşlar, burada 150 kişiyi aşan bir liste var. Her birimiz, bir milletvekili olarak bu isimler üzerinde çalışıp bunların içinden hangisi bu işi en doğru yapacak şeklinde bir kararı vermek üzerine kafa yoracak ve bunda doğru seçimi yapacak melekeler ve izana sahibiz. Kimsenin lütfen buradan kalkıp da kendi partisinde yapılan uygulamalar üzerinden AK PARTİ'li milletvekillerini töhmet altında bırakacak sözler söylemesine izin vermeyelim. Bu doğru bir şey değil. Bakın, bu konudaki sözü ilk alıp başlatan Sayın Tanrikulu. Kendisi, Terörsüz Türkiye Komisyonunda -Meclis adına bu Komisyon kurulmuş- Türkiye'nin en önemli konusuna destek verecekken ve kendisi yıllardır bireysel açıklamalarında İmralı'nın dikkate alınmasını söylerken partisi tarafından İmralı'ya yollanmamıştır, bu Komisyonun üyesi olduğu hâlde. Şimdi, Sayın Tanrikulu şurada çıkıp şu mikrofonda, herkesin önünde "İmralı'ya gidilmemesi lazımdı, Abdullah Öcalan dikkate alınmaması lazım." diyebilir mi? Diyemez.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Gerçekten bu ne ya Başkan?

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Ama ne oldu? CHP'nin aldığı bir grup kararı sebebiyle sustu ve İmralı'ya gidemedi. Şimdi, bunu yaşamış bir insanın kalkıp da AK PARTİ'ye, kendi başına, partisi içinde gelen konulardan dolayı böyle bir töhmet altında bir milletvekilini bırakması gerçekten çok yakışıksız. Kimse benim irademe karışamaz. Ben 150 kişiyi incelerim, hangisinin bu göreve en uygun olduğuna karar veririm. Tanımadığım insanları da sizinle değil, elbette ki AK PARTİ'li arkadaşlarımla istişare ederim. Siz de kendi içinizde istişare edersiniz. En doğru insanın kim olduğuna karar verirsiniz. Bu, belki sizin gibi yaşamayabilir, yemeyebilir, içmeyebilir, giyinmeyebilir ama eğer kamu denetçiliğini en iyi yapacak insansa sizin de üzerinize düşen milletvekilliği görevi ona oy vermektir. Nereden geldiği, kim olduğu, ne yediği, ne içtiği değil, bu millete, bu kuruma en iyi hizmet verecek insanı bulmaktır. Buradaki her kişi bu kararı verecek kalitededir. Millet onları bu kalitede gördüğü için zaten Parlamente'ye vekil olarak yollamıştır.

Beni dinleme zahmetine katlandığınız için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Biz teşekkür ederiz.

Nurhayat Hanım...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Nurhayat Hanım, önce.

Buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ben aslında söz almayacaktım ama tabii, sayın vekiller sataşınca ben de Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almak durumunda hissettim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sataşmadık ki biz, sataşma olmadı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yani Sayın Vekil, cümlenize şöyle başladınız: "Burada, gündemimiz dışında konuşmalar gerçekleştiriyor." deyip İstanbul'a bağladınız. Hâlbuki hakikaten gündem, Kamu Denetçiliği Kurumuna bir denetçi seçilecek, alt komisyon kurulacak. Biz de demokratik hakkımız olan söz hakkımızı kullandık, grubumuz adına Sezgin Bey ifade etti gayet güzel bir şekilde.

Şimdi şunu söyleyeyim: Bir kere yıllardır, özellikle AK PARTİ döneminde bu kadar çok işte ara buluculuk getirilmesi, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu getirilmesi, Kamu Denetçiliği Kurumunun kurulması, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, bu ihtiyacın doğması; bir kere temelini sorgulamamız lazım. Nereden doğuyor? Neden bu kadar çok insan hakları ihlali var? Neden bu kadar çok dosya artıyor da onları sürekli bir yerlerde eritmek için veya işte daha ileriye taşınmasını, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınmasını engellemek için bu kadar çok kurum kurmak zorunda kalıyoruz? Yani AİHM'e başvuruda Türkiye...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ne alakası var?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ama çok alakası var. Yani sizinki ne kadar kelalakaysa benimki de o kadar alakalı.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yani bu kurumlar olmadan önce çok iyi hukuk vardı, adalet vardı değil mi? Biz CHP'nin adaletini biliyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Adem Bey, bu toplantıyı bizim bitirmemiz gerekiyor, cevap vermeyin lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Adem Bey, hiç bilmiyorsun CHP'nin adaletini.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Çok iyi biliyorum.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Doğrudan şunu demek istiyorum: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine o kadar çok başvuru yapıldı ki, dünyada o kadar çok birinci sıraya yükseldi ki hak ihlalleri konusunda, mecbur kaldınız. AİHM'e yapılan başvuruları azaltmak için iç hukuk yolunu genişlettikçe genişlettiniz, iç hukuk yollarını artırmak zorunda kaldınız AİHM dosyalarımız azalsın diye. Bu övünülecek bir şey değil, bu sorgulanması gereken bir şey.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Nurhayat Hanım, mesaj alındı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Efendim, dinlemedikleri için ben de sesimi artırmak zorunda kalıyorum, sesimi duyurmaya çalışıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Toparlayalım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Şimdi, bu, gerçekten sorgulanması gereken bir şey ülkemiz adına ya, hepimiz bu ülkede yaşıyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - O zaman kaldıralım kurumları.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bu ülkenin onuru, gururu hepimizin sorumluluğu altında. Bu ülkede insanların yaşadıkları hak ihlalleri hepimizin sorgulaması gereken, düzeltmesi gereken, kafa yorması gereken bir alan. Tamam, Kamu Denetçiliği Kurumu da bu anlamda çok değerli bir kurum. İnsanların sığınacağı, hak ihlallerine karşı başvuru yolu olarak gördüğü bir alan, güzel. Güzel çalışmalar olsun isteriz, başvurular azalsın isteriz en başta, onu söyleyeyim ama başvuru yapılırken de elbette Meclis çatısı altında yani daha doğrusu Meclise karşı sorumlu ama burada hakikaten tamamen vicdanıyla karar verecek -elbette herkesin bir siyasi görüşü olabilir ama- karar verirken o siyasi görüşünü tamamen bir yere bırakacak, gözünü bağlayacak, yani o terazideki gibi ve siyasi görüşünden, kişiliğinden bağımsız olarak karar verecek insanların olması gerekir. Bunun için de siyasetin tahakkümünün olmaması gerekir, bu kadar basit. Yani bunu siz de söylemelisiniz objektif olarak düşündüğünüzde, biz de söylemeliyiz. Herkes bunu söyleyebilir hukukçu olarak baktığımızda.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Nurhayat Hanım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Son olarak ben şu konuya hemen açıklık getiriyorum Sayın Başkan: Ekrem İmamoğlu ilk seçildiğinde 13 bin farkla seçildi. Daha sonra bir adaletsizlik neticesinde 806 bine çıktı o fark.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Konumuzla ne alakası var ya?

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Çok yakından alakası var, cevap niteliği taşıyor çünkü.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Daha sonra hiçbir ayrımcılık yapmadı ki...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Lütfen, burada artık sonlandırılalım Nurhayat Hanım, bu toplantıyı bitirmemiz gerekiyor.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - ...bütün siyasi görüşten herkesi kucakladı ki en son seçimde 1 milyonun üstüne çıktı fark, bu da ayrımcılık yapmadığının göstergesidir bir kere, onun da tescilidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Evet, gündemimizde siyasi partilerin güçleri oranında temsil edilebileceği bir alt komisyon kurulması yer almaktadır.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, satışmadan...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Lütfen, söz vermeyeceğim. Bu toplantıyı bitirmemiz...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Olur mu öyle bir şey ya? Benimle ilgili...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Bakın, çok farklı konulara gidiyor, rica ediyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bir konuşsun ya!

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gündemi bitirelim, sonra devam edelim lütfen. Lütfen oylamayı yapalım.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bakın, bu usule aykırı Sayın Başkan.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ben konuşmayayım, Başkan konuşsun çünkü ad vererek suçladılar.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Seçimimizi yapalım sonra konuşalım.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bakın, bir saniye, olur mu öyle bir şey?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Tanrıkulu, bakın...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Benim şahsımı hedef alan sözler söylendi burada ya!

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Tamam, lütfen, altmış saniyede toparlayın.

Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bakın, İnsan Hakları Komisyonunda çalışan arkadaşlarımız var, burada Başkanı da var, kendi ortamımızda çok nezaketli çalışmalar yapıyoruz. Biz bu görüşlerimizi ilk defa burada söylemedik. Başta söylediğimiz sözlerimizi, bundan önceki oylamalarda söyledik ve nazikçe dinlediniz sizler de ve katılmadık. Bugün anlayamadım gerçekten bu mesele ne diye? Daha önce, ilk defa, burada, bugün söylemiş değiliz ki. İlkel olarak bunları ortaya koyduk sadece, yine aynı şekilde bir seçim yapılacak, görüşlerimizi söyledik, tutanaklara geçer, biz de katılmayız oylamaya. Ama bakın, milletvekili ortamında, gerçekten de bizim çok önem verdiğimiz bir süreçle ilgili Komisyonun tartışmasını buraya taşımak bir sefer asgari nezakete aykırıdır ya, siyaseti başka bir şeye bırakın yani. Ayıp bir şey bu yani milletvekili adabına yakışmaz, anlatabildim mi? Nasıl düzey bu kadar düşer anlayamıyorum, hakikaten anlayamıyorum. O başka bir şey kardeşim, bugünün konusu mu ya benim şahsen hangi tutumu aldığım? Kendi içimizde ne yaşadığımızı biliyor musunuz, o tartışmayı buraya mı taşıyalım? Ayıp bir şey gerçekten ya! O söylediğin neye hizmet ediyor senin, biliyor musun?

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Gayet net biliyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Biliyor musun?

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Biliyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Böyle bir düzey olamaz ya!

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Bakın, böyle bir düzey olamaz!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Bu Parlamentoda...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Böyle bir düzey olamaz!

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gökhan Bey, Sezgin Bey, rica ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Böyle bir düzey olamaz, hayret bir şey ya!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Bakın, bu Parlamentoda 2002 senesinden beri bulunuyorum, en fazla zulüm kararı alıp milletvekillerini susturan Cumhuriyet Halk Partisidir.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Mahkemede hâkimler bile bir yere telefon açıyor, ondan sonra karar veriyor. Ülkeyi bu hale getirdiniz, bir de çıkıyorsunuz, demokratik partiymiş gibi konuşuyorsunuz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sibel Hanım, rica ediyorum.

Bu toplantının bir adabı, üslubu var, lütfen burada noktayı koyuyoruz.

Evet, hemen seçime geçiyoruz.

(CHP milletvekillerinin Komisyon toplantı salonunu terk etmesi)

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Gel otur, cevabını buradan ver.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sesini yükseltme Beyefendi!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Hâkimler bile karar alamıyor size sormadan.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Lütfen sakın olalım.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sen de milletvekilisin, buradakiler de milletvekili, bırak ya! Ne sanıyorsunuz siz kendinizi?

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Sen, Özgür Özel'in "Oturlu" dediğinde oturup "Kalk!" dediğinde kalkan birisin.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - O sizsiniz! O sizsiniz!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Ben milletvekiliyim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Buna kargalar bile güler, kargalar!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Aramızda böyle bir fark var, zorunuza gitti değil mi?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kargalar gülüyor, kargalar!

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Demokrasiyi sizden mi öğreneceğiz?

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Öğreneceksiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Mahkemeler bile telefon açmadan karar veremiyor, övünün yaptığınızla.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sibel Hanım, rica ediyorum.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Kendiniz gibi zannetmeyin.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Aynen, aynen, ağızınızı açamazsınız siz Cumhurbaşkanından emir almadan.

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Hadi, şimdi anlatın bakalım. Medyaya da çıkar inşallah bu konular da orada da bir anlatsınlar.

IV.- ALT KOMİSYONLAR

1.- Kamu denetçisi adaylarını belirlemek üzere alt komisyon kurulması

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gündemimizde, siyasi partilerin güçleri oranında temsil edileceği bir alt komisyon kurulması yer almaktadır. Başkanını seçerek çalışmalarına başlayacak olan alt komisyonun görevi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından bildirilen 166 başvuru arasından seçilecek bir Kamu Denetçisi için toplam 3 adayı belirleyerek

6 Aralık 2025 tarihine kadar Karma Komisyona sunmaktır. Alt komisyon her adayı dinleyebileceği gibi dosya üzerinde ve birleşik oy pusulası şeklinde de seçimini yapabilir.

Şimdi, sayın üyelerimiz, alt komisyon kurulmasına ilişkin bir önerge vardır, okutup işleme alacağım, okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan
Karma Komisyon Başkanlığına

6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin (6)'ncı fıkrası uyarınca seçilecek 1 kamu denetçisinin 3 katı kadar adayı belirlemek üzere bir Karma Alt Komisyon kurulmasını, Karma Alt Komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 7, Cumhuriyet Halk Partisine 3, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1, İYİ Partiye 1, YENİ YOL Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 14 üyeden oluşmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Salih Dal
Kilis

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde öncelikle önerge sahibine, daha sonra da diğer milletvekillerine söz hakkı vereceğim.

Önerge sahibi konuşma hakkını kullanabileceği gibi sadece önergesinin gerekçesini de okutabilir.

Sayın Dal, önergenin gerekçesini mi okutalım, yoksa konuşacak mısınız?

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Gerekçesini okutalım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 11'inci maddesi hükümleri gereğince, denetçilerin görev sürelerinin bitmesinden doksán gün önce Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından durumun TBMM Başkanlığına bildirilmesi gerekmekte olup Kamu Denetçiliği Kurumunun 10/10/2025 tarihli ve 22604 sayılı yazısıyla TBMM Başkanlığına gerekli bildirim yapılmıştır. Yapılan bildirimin ardından adaylık koşulları ve başvuru süresine ilişkin ilan TBMM Başkanlığı tarafından 1/11/2025 tarih ve 33064 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Denetçi olmak isteyenler TBMM Başkanlığına yazılı olarak 21 Kasım 2025 saat 17.00'a kadar başvuruda bulunmuştur. Kamu denetçisi olmak için başvuran 166 aday adayının başvuru evrakı, TBMM Başkanlığı tarafından 24 Kasım 2025 tarihinde Karma Komisyonumuza gönderilmiştir. Denetçi olmak isteyen adayların başvuru evrakı 25 Kasım 2025 tarihli toplantı çağrı yazısı ekinde CD hâlinde Karma Komisyon üyelerine dağıtılmıştır. 6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi gereğince, Karma Komisyon tarafından seçimi gerçekleştirilecek 1 kamu denetçisi için başvuru süresinin bittiği tarihten (21 Kasım 2025) itibaren on beş gün içinde (6 Aralık 2025) denetçi sayısının 3 katı kadar adayı belirlemek üzere bir alt komisyon kurulması gerekmektedir.

Siyasi partilerin güçleri oranında temsil edildiği alt komisyonun, seçilecek 1 denetçi için 3 adayı belirleyerek 6 Aralık 2025 tarihine kadar Karma Komisyona sunması gerekmektedir. Bu nedenle, Meclis teamüllerine göre grubu bulunan bütün partilerin temsilini sağlayacak şekilde 14 üyeli bir alt komisyonun kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. 40 üyeden oluşan Karma Komisyonumuzda oluşturulacak 14 üyeli alt komisyonda; Adalet ve Kalkınma Partisinden 7, Cumhuriyet Halk Partisinden 3, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti ve YENİ YOL Partisinden 1'er üye görev alabilecektir.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergenin gerekçesini okuduk.

Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Başkanım...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Ertuğrul Bey.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Cumhuriyet Halk Partisi alt komisyona üye vermeyeceğini az önce ifade etti. Bizim, YENİ YOL Grubu olarak alt komisyonda 2 üyeyle temsil etme arzumuzu ifade etmek isterim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle seçilecek denetçi sayısının 3 katı kadar adayı yani 3 aday belirleyerek Karma Komisyona sunmak üzere 14 üyeden oluşan bir alt komisyon kurulmuştur. Komisyon üyelikleri için isimlerin siyasi partilerimiz tarafından 28 Kasım Cuma günü saat 14.00'e kadar Dilekçe Komisyonu Başkanlığına bildirilmesini istirham ediyorum.

Alt komisyonumuza çalışmalarında başarılar ve kolaylıklar diliyorum. Alt komisyonun seçtiği 3 aday Karma Komisyonumuza sunulduktan sonra Karma Komisyon çalışmalarına devam edecektir.

Gündemimizde görüşülecek başka konu olmadığından toplantıyı kapatıyorum, gösterdiğiniz sabır ve anlayıştan dolayı da hepinize teşekkür ediyorum, iyi günler diliyorum.

Kararımız hayırlı ve uğurlu olsun.

Kapanma Saati: 13.59